

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

İmam Hatip Ortaokulu

5

PEYGAMBERİMİZ'DEN HAYAT ÖLÇÜLERİ

Kırk Hadis

ETKİNLİKLERİ/YARIŞMALARI

Danışman

Nazif YILMAZ

Yayın Koordinatörü

Mehmet Nezir GÜL

Yayına Hazırlayanlar

Hasan ÖZARSLAN

Lokman AK

M. Murat KARAKAYA

Ali Kemal ACAR

Mustafa YILDIZ

Hale KARABULUT

Ahmet POLAT

Sevde HIZLI

Tasarım ve Uygulama

Faize KOPAN

Mustafa YILDIZ

Hanife KOYUTÜRK

Öznur ÖZDEMİR

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

İMAM HATİP ORTAOKULU

5

PEYGAMBERİMİZ'DEN HAYAT ÖLÇÜLERİ -KIRK HADİS-

Prof. Dr. M. Yaşar KANDEMİR

Prof. Dr. İsmail Lütfi ÇAKAN

Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK

Ankara-2016

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ»

“(Resûlüm!) De ki: ‘Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.’ Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”*

PEYGAMBER EFENDİMİZ’İN HADİS ÖĞRENEN VE ÖĞRETENLERE DUASI

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:

«نَضَرَ اللَّهُ إِمْرَأً سَمِعَ مِنَّا شَيْئاً،
فَبَلَغَهُ كَمَا سَمِعَهُ فَرُبَّ مُبَلِّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ»

(Abdullah) İbni Mes'ûd radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Bizden bir şey işitip, onu aynen işittiği gibi başkalarına ulaştırın kimsenin Allah yüzünü ağartsın. Kendisine bilgi ulaştırılan nice insan vardır ki, o bilgiyi, bizzat işiten kimseden daha iyi anlar ve korur."**

* Âl-i İmran suresi, 31. ayet.

** Riyâzû's-Sâlihîn, Hadis No: 1392 (Tirmizî, İlim 7. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, İlim 10; İbni Mâce, Mukaddime 18; Menâsik 76)

İÇİNDEKİLER

1. Hadis: Niyet ve İhlas	7
2. Hadis: Temizlik İmandandır.....	8
3. Hadis: Doğruluk.....	9
4. Hadis: Sadaka İyiliktir	10
5. Hadis: Ağaç Dikmek Sadakadır.....	11
6. Hadis: Din Kolaylıktır	12
7. Hadis: Hayra Öncülük Etmek	13
8. Hadis: Müminin Sıkıntısını Giderme	14
9. Hadis: Ailemize Yaptığımız Harcama Sadakadır	15
10. Hadis: Yetimleri Gözetmek	16
11. Hadis: Baba Dostlarına Saygı	17
12. Hadis: Sevdiklerimize Dikkat Edelim!	18
13. Hadis: Küçüklere Sevgi ve Büyüklere Saygı	19
14. Hadis: Yaşlılara Hürmet	20
15. Hadis: Allah'ın Rahmetini Ümit Etmek	21
16. Hadis: Gerçek Zenginlik	22
17. Hadis: Güzel Ahlak	23
18. Hadis: Hayâ Güzel Bir Süstür	24
19. Hadis: İslam Kolaylık Dinidir	25
20. Hadis: Güzel Davranış	26
21. Hadis: Güzel Söz Sadakadır	27
22. Hadis: Yemek Yeme Âdâbı	28
23. Hadis: Kardeşliğin Anahtarı: Selâm	29
24. Hadis: Aile ile Selâmlaşma	30
25. Hadis: Merhamet	31
26. Hadis: Müslümanın Sorumluluğu	32
27. Hadis: Kur'an Okuma ve Okutmanın Fazileti	33
28. Hadis: Kur'an Okumanın Sevabı	34
29. Hadis: İslam'ın Şartları	35
30. Hadis: Namaz	36
31. Hadis: Şehitler Bağışlanmıştır.....	37
32. Hadis: Peygamberimiz'e Salavat Getirmek	38
33. Hadis: Allah'ı Anmak: Zikir	39
34. Hadis: Dua İbadettir	40
35. Hadis: İmanı Koruma Gayreti	41
36. Hadis: Din Kardeşine Dua Etme	42
37. Hadis: Allah En Yücedir!	43
38. Hadis: İnsanları Aşağılamamak	44
39. Hadis: Hile Yapmamak	45
40. Hadis: Kûskünlerin Barışması	46

AÇIKLAMA VE TEŞEKKÜR

Peygamberimiz'den Hayat Ölçüleri: Kırk Hadis Kitapçığı, Anadolu imam hatip liseleri ve imam hatip ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerimize İslam'ın temel kaynaklarından olan hadis ve sünnetin önemini kavratmak, hadis metinlerini okuma ve anlama yeteneği kazandırarak güncel olaylar ışığında hadisleri doğru yorumlamalarına yardımcı olmak, onlara ahlâkî değerleri kazandırmak ve bu değerlerin oluşmasında hadislerin rolünü fark ettirmek; mesleki bilgi, beceri ve yeteneklerinin gelişmesine katkı sağlayarak özgüven kazandırmak, okullarımızdaki benzer çalışmaları daha sistematik hâle getirmek ve uygulama birlikteliği sağlamak amacıyla gönüllü öğrencilerimizin katılacağı "Peygamberimiz'den Hayat Ölçüleri: Kırk Hadis Etkinlikleri ve Yarışmaları" için hazırlanmıştır.

Kitapçık, Erkam Yayınları tarafından 8 cilt olarak yayımlanmış bulunan "Riyâzü's-Sâlihîn: Peygamberimiz'den Hayat Ölçüleri" (Tercüme ve Şerh, İstanbul; 2001) isimli eserden seçilen hadisler, anlamları ve hadisten öğrendiklerimiz bölümlerinin -bazı kısaltma ve eklemeler yapılarak- alınan metinlerini içermektedir. Lütufkâr davranışlarından dolayı kıymetli müelliflere ve yayınevine çok teşekkür ederiz.

1. HADİS

NİYET VE İHLAS

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ
« إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى ... »

Hadisin Türkçesi

Müminlerin emiri (yöneticisi) Ömer İbni Hattâb (Hz. Ömer) radiyalahu anı (Allah ondan razı olsun), Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i şöyle buyururken dinledim, dedi:

“Yapılan işler (ameller) niyetlere göre değerlendirilir. Herkes yaptığı işin karşılığını niyetine göre alır.”¹

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Yapılan işlerden sevap kazanabilmek için o işlere iyi niyetle başlamak gerekir.
2. Genel olarak niyetin kalp ile yapılması önemli olduğu için, bunu ayrıca dille söylemek şart değildir.
3. Allah rızası gözetilmeden yapılan işlerden sevap kazanılamaz.
4. İnsan görüldüğü gibi olmalı.
5. İhlâs; niyetin, doğru ve güzel olması demektir.
6. Niyet sayesinde kimi güzel âdetler ve alışkanlıklar ibadet niteliği kazanır.
7. İyi niyet güzel düşünmek demektir.
8. Allah iyi niyetli yapılan işlerden razı olur (hoşlanır).

1 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1 (Buhârî, Bed'ü'l-vahy 1, İmân 41, Nikâh 5, Menâkıbu'l-ensâr 45, İtk 6, Eymân 23, Hiye 1; Müslim, İmâret 155. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Talâk 11; Tirmizî, Fezâilü'l-cihâd 16; Nesâî, Tahâret 60; Talâk 24, Eymân 19; İbni Mâce, Zühed 26)

2. HADİS

TEMİZLİK İMANDANDIR

عَنْ أَبِي مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
« الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ ، ... »

Hadisin Türkçesi

Ebû Mâlik radiyallahu anh'den rivâyet edildiğine göre Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Temizlik imanın yarısıdır. ...”²

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslümanın temiz olması imanının bir gereğidir.
2. Kişi, ibadet ederek, Kuran okuyarak, dürüst davranarak da manevî yönden günahlarından temizlenmiş ve arınmış olur.
3. Beden, ev, okul ve çevre temizliği de Müslümanlığın bir gereğidir.

² Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 26 (Müslim, Tahâret 1. Ayrıca bk.Tirmizî, Daavât 86)

3. HADİS

DOĞRULUK

عَنْ أَبِي عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« قُلْ : آمَنْتُ بِاللَّهِ : ثُمَّ اسْتَقِمَّ »

Hadisin Türkçesi

Ebû Amr Süfyân İbni Abdullah radiyallahu anh şöyle dedi: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

“Allah’a inandım de, sonra da dosdoğru ol!” buyurdu. ³

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İslâmiyeti öz bir şekilde tevhid (Allah’ın birliği) ve istikamet (doğruluk) olarak tarif etmek mümkündür.
2. İstikamet, imanın kemâlini (olgunluğunu) gösteren bir derecedir.
3. İstikamet, dünya ve âhirette mutluluğa götüren ilahi bir yol demektir.
4. Allah’a inanan kişi, sözlerinde, davranışlarında, yaptığı işlerde doğru olmalıdır.

3 Riyâzû’s-Sâlihîn, Hadis No: 86 (Müslim, İmân 62. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühd 61; İbni Mâce, Fiten 12)

4. HADİS

SADAKA İYİLİKTİR

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ»

Hadisin Türkçesi

Câbir İbni Abdullah radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:
“Her meşrû ve güzel iş (iyilik) sadakadır.”⁴

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Dinin ve aklın güzel gördüğü her şey, maruf (iyi, güzel) niteliğine sahiptir.
2. Sadakada “iyilik yapma niyeti” aranır.
3. Niyet sayesinde kimi güzel âdetler ve alışkanlıklar ibadet niteliği kazanır.
4. Sadaka, ihtiyaç sahiplerine yardım etmektir.
5. İhtiyaçlar çeşitlidir. Örneğin yaşlılara yardım etmek, üzülen birisini sevindirmek, sevgi ve şefkate ihtiyacı olan birisine ilgi göstermek gibi.

⁴ Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 136 (Buhârî, Edeb 33; Müslim, Zekât 53. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 60; Tirmizî, Birr 45)

5. HADİS

AĞAÇ DİKMEK SADAKADIR

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«فَلَا يَغْرِسُ الْمُسْلِمُ عَرَسًا، فَيَأْكُلَ مِنْهُ إِنْسَانٌ وَلَا دَابَّةٌ
وَلَا طَيْرٌ إِلَّا كَانَ لَهُ صَدَقَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

Hadisin Türkçesi

Câbir İbni Abdullah radiyallahu anh'den rivâyet edildiğine göre Resûlullahallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Müslüman bir kişi bir ağaç diker de ondan insan, hayvan veya kuş yerse, bu yenen şey kıyamet gününe kadar o Müslüman için sadaka olur.”⁵

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Dinimizde ağaç dikmek ve çevreyi yeşillendirmenin büyük bir önemi vardır.
2. Canlıların yararlandığı ürünleri yetiştiren kişiler, sürekli ve yaygın bir hayır ve sadaka kapısı açmış olmaktadır.
3. Hz. Peygamber sahabe ve ümmetini ekim-dikime ısrarla teşvik etmiştir.

6. HADİS

DİN KOLAYLIKTIR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ :
« إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ ، ... »

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallanu anh'dan rivayet edildiğine göre, Nebî sallalla-hu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:
“Din kolaylıktır...”⁶

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Dinde zorluk değil kolaylık esastır. Örneğin gücü yetmeyen hastalar oturarak namaz kılabilir, iyileşinceye kadar kaza yapmak şartıyla oruç tutmayabilir.
2. Nefet ettirici olmaktan çok, müjdeleyici olmak gerekir.
3. İbadetten maksat, Allah'ın rızasını, hoşnutluğunu kazanmaktır.
4. İbadet hayatı, az da olsa devamlı olmalıdır.
5. Dinimizin tavsiyelerini uygulamak kolaydır. İnsanlara iyilik yapmak, onları sevindirmek, beş vakit namaz kılmak, sadaka vermek, oruç tutmak zor değildir.

⁶ Riyâzû's-Sâlihîn, Hadis No: 147 (Buhârî, İmân 29. Ayrıca bk. Nesâî, İmân 28)

7. HADİS

HAYRA ÖNCÜLÜK ETMEK

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ »

Hadisin Türkçesi

Ensardan Ebû Mes'ûd radiyallahu anh' den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Bir iyiliğe öncülük eden kimseye, o iyiliği yapanın eciri gibi sevap vardır.”

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İyiliğe öncülük etmek, hayırlı işlere öncülük etmek, onu işlemek gibi sevaptır.
2. İyiliğe öncülük; söz, iş, davranış, işaret ve yazı ile olabilir.
3. Hayra öncülük yapan kişiye verilen ecir ve sevap, hayır yapanın ecir ve sevabından hiçbir şey eksiltmez.
4. İyiliği yaymaya yönelik kuruluşlar, günümüzde vazgeçilemeyecek bir konuma sahiptirler.

8. HADİS

MÜMİNİN SIKINTISINI GİDERMEK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ:
«مَنْ نَفَسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا، نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ
كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ...»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Bir kimse, bir müminin dünya sıkıntılarından birini giderirse, Allah da kıyamet gününde o müminin sıkıntılarından birini giderir...”⁸

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslümanlar iyilik ve her türlü hayır işlerinde birbirlerine yardımcı olmalıdır.
2. Dünyada bir müminin sıkıntısını giderene, Allah kıyamet günü sıkıntısını gidererek cennette mükâfat (ödül) verir.
3. Darda kalana, borçlu olana yardım, dinimizin emridir.
4. Müslümanlar ihtiyaç halinde birbirine yardımcı olmalıdır.

8 Riyâzû's-Sâlihîn, Hadis No: 247 (Müslim, Zikr 38. Ayrıca bk. İbni Mâce, Mukaddime 17)

9. HADİS

AİLEMİZE YAPTIĞIMIZ HARCAMA SADAKADIR

أَيُّ عَبْدِ الرَّحْمَنِ ثَوْبَانِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« أَفْضَلُ دَيْنَارٍ يُنْفَقُهُ الرَّجُلُ دَيْنَارٍ يُنْفَقُهُ عَلَى عِيَالِهِ، ... »

Hadisin Türkçesi

Ebû Abdurrahman Sevbân radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

“Bir kişinin yaptığı harcamaların en değerlisi, ailesinin ihtiyaçlarına harcadığı paradır...” buyurdu.⁹

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Kişinin ailesini koruyup gözetmesi, onlar için harcama yapması bir sadakadır, insana sevap kazandırır
2. En değerli harcama, aile fertlerinin ihtiyaçları için israfa kaçmadan yapılan harcanan paradır.

9 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 292 (Müslim, Zekât 38. Ayrıca bk. Tirmizî, Birr 42; İbni Mâce, Cihâd 4)

10. HADİS

YETİMLERİ GÖZETMEK

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا» وَأَشَارَ بِالسَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى، وَفَرَّجَ بَيْنَهُمَا

Hadisin Türkçesi

Sehl İbni Sa'd radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem:

“Ben ve yetimi himâye eden kimse cennette şöylece beraber bulunacağız” buyurdu ve işaret parmağıyla orta parmağını, aralarını biraz aralayarak, gösterdi.¹⁰

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Cennette en üstün mevki, Hz. Peygamber'e komşu olabilmektir.
2. Bu üstün mevkiyi kazanmanın bir yolu, yetimi himâye etmektir.
3. Yetim kalan çocuklarını veya başka yetimleri koruyanlar, Allah Teâlâ'yı hoşnut ederler. Allah da onları hoşnut edecektir.

10 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 264 (Buhârî, Talâk 25, Edeb 24. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 123; Tirmizî, Birr 14)

11. HADİS

BABA DOSTLARINA SAYGI

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
« إِنَّ أَبْرَّ الْبِرِّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ وَدَّ أَبِيهِ »

Hadisin Türkçesi

İbni Ömer radiyallahu anhumâ'dan rivayet edildiğine göre Peygamber aleyhisselâm şöyle buyurdu:

“En makbul iyilik, baba dostunu koruyup gözetmektir.”¹¹

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Anne baba dostlarını arayıp sormak, ana babaya iyilik ve ikram sayılır.
2. Anne ve babanın ölümünden sonra onların dostlarını görüp gözetmek, dinimizin önem verdiği faziletli davranışlardandır.

11 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 343 (Müslim, Birr 11-13. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 120; Tirmizî, Birr 5)

12. HADİS

SEVDİKLERİMİZE DİKKAT EDELİM!

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Mûsâ el-Eş'arî radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Kişi sevdiği ile beraberdir”¹²

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Sevgi beraber olmanın temel şartıdır.
2. İyileri seven, onlarla beraber olmayı da sever.
3. Salih (iyi) ve fazilet sahibi insanları sevmek, Peygamberimizin önemli bir tavsiyesidir.
4. Kişi, kimlere karşı sevgi duyduğuna dikkat etmelidir. Çünkü işin sonunda onlarla beraber olmak vardır. İyi insanlarla arkadaşlık etmeliyiz.
5. Yanlış davranış sergileyen arkadaşlarımızla konuşarak onları uyarmalıyız.
6. İsrarla aynı hataları göstermeye devam ediyorlarsa, onlarla arkadaşlık yapmamalıyız.
7. Arkadaşlarımıza iyi örnek olmalıyız.

¹² Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 369 (Buhârî, Edeb 96; Müslim, Birr 165. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühhd 50; Daavât 98)

13. HADİS

KÜÇÜKLERE SEVGİ VE BÜYÜKLERE SAYGI

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ ، وَعَنْ أَبِيهِ ، وَعَنْ جَدِّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ ،
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
« لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا ، وَيَعْرِفْ شَرَفَ كَبِيرِنَا »

Hadisin Türkçesi

Amr İbni Şuayb'ın, babası aracılığı ile dedesinden radiyallahu anhum, rivâyet ettiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:
“Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimizin (büyüklük) şerefini tanımayan bizden değildir.”¹³

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslüman büyüklerin şeref ve haklarına saygı göstermek, her Müslümanın görevidir.
2. Küçüklere merhamet ve şefkat göstermek, Müslümanlığın güzelliklerindendir.
3. Bunları ihmal edenler, Müslümanların güzel yaşamından uzaklaşmış sayılırlar.

14. HADİS

YAŞLILARA HÜRMET

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« مَا أَكْرَمَ شَابٌّ شَيْخًا لِسِتِّهِ إِلَّا قَبِضَ اللَّهُ لَهُ مِنْ يُكْرِمُهُ
عِنْدَ سِتِّهِ »

Hadisin Türkçesi

Enes İbni Mâlik radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Allah Teâlâ, yaşıندان ötürü bir ihtiyara saygı gösteren gence, yaşlılığında hizmet edecek kimseler lutfeder.”¹⁴

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Büyüklere ve yaşlılara saygı göstermek gençlerin ahlâkî görevidir.
2. Yaşlıya gösterilecek saygının karşılığı, yaşlılıkta saygı ve hizmet görmektir.
3. Toplum huzuru ancak fertler ve nesiller arası sevgi ve saygıyla sağlanabilir.
4. Büyüklere saygı göstermeyenler, küçüklerinden saygı ve hizmet göremezler.
5. Her davranışın olumlu-olumsuz mutlaka bir sonucu ve bedeli vardır.

15. HADİS

ALLAH'IN RAHMETİNİ ÜMİT ETMEK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ:
« قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ حَيْثُ
يَذْكُرُنِي ، ... »

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: Azîz ve celîl olan Allah,
“Ben, kulumun beni düşündüğü gibiyim; beni andığı (her) yerde, onunlayım (rahmet ve yardımım onunla beraberdir)...” buyurmuştur.”¹⁵

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Kul Allah'ı nasıl bilir ve O'nun kendisine nasıl davranacağını düşünürse, Allah da ona öylece muamele eder.
2. Elimizden geldiği kadar Rabbimizi hoşnut edecek davranışlar sergilemek, Allah'ın rahmetinin bizimle olmasını sağlar.
3. Allah'ın rahmetinden hiçbir zaman ümit kesmemeliyiz.

16. HADİS

GERÇEK ZENGİNLİK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ، وَلَكِنَّ الْغِنَى عَنِ النَّفْسِ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Gerçek zenginlik; mal çokluğu değil, gönül zenginliğidir.”¹⁶

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Mal çokluğuna aldanmamak ona gerçek zenginlikmiş gibi bakmak lâzımdır. Asıl zenginlik göz ve gönül zenginliğidir.
2. Kanaat; gereken çabayı gösterdikten sonra Allah'ın kendisi için takdir ettiğine râzı olmak ve onunla yetinmektir.
3. Mal kazanma hırsı insanı sınır tanımazlığa götürür.
4. Gönül tok olmayan ne kadar zengin olursa olsun fakirdir.
5. Bilgimizi artırmak ve davranışlarımızı güzelleştirmek, gerçek zenginlik için çalışmak demektir.

16 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 523 (Buhârî, Rikak 15; Müslim, Zekât 130. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühd 40; İbni Mâce, Zühd 9)

17. HADİS

GÜZEL AHLAK

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ يَقُولُ:
«إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُذْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ الصَّائِمِ الْقَائِمِ»

Hadisin Türkçesi

Âişe radiyallahu anhâ Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i şöyle bu-
yururken dinledim, dedi:

**“Bir mümin, güzel ahlâkı sayesinde, gündüz oruç tutup gece na-
maz kılan kimselerin derecesine ulaşır.”¹⁷**

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İyi huy müminin en belirgin özelliğidir.
2. Mümin bu özelliği ile Allah rızası için oruç tutup namaz kılan kimseler gibi sevap kazanır.

18. HADİS

HAYÂ GÜZEL BİR SÜSTÜR

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«...الْحَيَاءُ كُلُّهُ خَيْرٌ»

Hadisin Türkçesi

İmrân İbni Husayn radiyallâhu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre
Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:
“Hayâ ancak hayır kazandırır.”¹⁸

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Hayâ; insanı, müminin şahsiyetine yakışmayan fena davranışlardan alıkoyar.
2. İman, insanı çirkin hareketlerden ve günahlardan uzaklaştırır.
3. Hayâ imanının yücelip kemâle (olgunluğa) ermesine yardım eder.

18 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 683 (Müslim, İmân 61)

19. HADİS

İSLAM KOLAYLIK DİNİDİR

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«يَسِّرُوا وَلَا تَعْسِرُوا. وَبَشِّرُوا وَلَا تُنْفِرُوا»

Hadisin Türkçesi

Enes radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz.”¹⁹

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İnsanlara yumuşak davranmalı, onlara karşı tatlı dilli olmalıdır.
2. İnsanlara kolaylık göstermeli, zorluk çıkarmamalıdır.
3. İslâmiyet kolaylık dinidir.

19 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 638 (Buhârî, İlim 11, Edeb 80, Cihâd 164; Müslim, Cihâd 6-7. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 17)

20. HADİS

GÜZEL DAVRANIŞ

عَنْ أَبِي شَدَّادٍ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
« إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ ... »

Hadisin Türkçesi

Ebü Ya'lâ Şeddâd ibni Evs radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre
Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Allah her varlığa iyi davranılmasını emretmiştir.”²⁰

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Allah, tüm varlıkların yaratıcısıdır.
2. Kişi, insanlara, bitkilere, hayvanlara ve diğer varlıklara karşı merhametli davranmalıdır.

20 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 641 (Müslim, Sayd 57. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edâhî 11; Tirmizî, Diyât 14; Nesâî, Dahâyâ 22, 26, 27; İbni Mâce, Zebâih 3)

21. HADİS

GÜZEL SÖZ SADAKADIR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Güzel söz, sadakadır!”²⁰

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İnsanlara güzel ve tatlı söz söylemek, Cenâb-ı Hakk'ın beğendiği bir davranıştır.
2. Allah rızası için yapılan her iyilik değerlidir. Yapılan bir yardımın az ve önemsiz görünmesi, onun değerini düşürmez.
3. Bir kimse kendisinden istenen yardımı yapamıyorsa, bunu tatlı bir ifadeyle belirtmelidir.

22. HADİS

YEMEK YEME ÂDÂBI

عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبِي سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«سَمِّ اللَّهَ وَكُلْ بِيَمِينِكَ، وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ».

Hadisin Türkçesi

Ömer İbni Ebû Seleme radiyallahu anhümâ şöyle dedi: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bana şöyle buyurdu:

“Besmele çek, sağ elinle ye ve hep önünden ye!”²²

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Yeme ve içmeye besmele ile başlanmalıdır.
2. Yemeğe başlarken besmele unutulursa, hatırlandığı andan itibaren “bismillâhi evvelehû ve âhirehû” (baştan sona bismillâh) denilmelidir.
3. Sağ elle yiyip içilmelidir.
4. Birlikte ve bir kaptan yendiği zaman, herkes önünden yemelidir.

22 Riyâzû's-Sâlihîn, Hadis No: 729 (Buhârî, Et'ime 2, 3; Müslim, Eşribe 108. Ayrıca bk. Tirmizî, Et'ime 47; İbni Mâce, Et'ime 8)

23. HADİS

KARDEŞLİĞİN ANAHTARI: SELÂM

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«...أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:
“... Aranızda selâmı yayınız.”²³

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müminlerin birbirini sevmeleri dînî bir mecburiyettir.
2. Sevgi, kuru bir sözden ibaret değildir.
3. Müminlerin aralarında selâmı yaygınlaştırmaları, sevginin bir ifadesidir.
4. Selamlaşmak, insanlar arası iletişimi artırır, arkadaşlıklarımızı ve dostluklarımızı güçlendirir.
5. Selamlaşmak, aynı zamanda bir güven ifadesidir. “Sen benim için değerlisin, benden sana bir zarar gelmez” demektir.
6. Selamı almak da selam vermek kadar kıymetlidir.

23 Riyâzû's-Sâlihîn, Hadis No: 849 (Buhârî, Mezâlim 5; Müslim, Libâs 3. Ayrıca. bk. Tirmizî, Edeb 45; Nesâî, Cenâiz 53)

24. HADİS

AİLE İLE SELÂMLAŞMA

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« يَا بُنَيَّ ، إِذَا دَخَلْتَ عَلَى أَهْلِكَ فَسَلِّمْ يَكُنْ بَرَكَهً عَلَيْكَ وَعَلَى
أَهْلِ بَيْتِكَ »

Hadisin Türkçesi

Enes radiyallahu anı şöyle demiştir: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bana:

“Yavrucuğum! Ailenin yanına vardığında onlara selâm ver ki, sana ve ev halkına bereket olsun” buyurdu.”²⁴

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Mevki makam sahibi kişilerin, yöneticilerin, hocaların, yaşça küçük-
lere evlâdım, oğlum, yavrum gibi sevgi ve şefkat ifadeleriyle seslen-
mesinde bir sakınca yoktur.
2. Kişinin, evine girdiğinde hane halkına selâm vermesi müstehaptır
(güzel bir davranıştır.)
3. Selâm; bereketin, hayrın ve rahmetin vesilesidir.

25. HADİS

MERHAMET

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«... مَنْ لَا يَرْحَمَ لَا يُرْحَمَ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh şöyle dedi: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

“Merhamet etmeyene merhamet olunmaz” buyurdu.²⁵

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Allah tüm varlıklara karşı merhametlidir.
2. İnsanlara ve diğer canlılara karşı merhametli olanlara, dünya ve ahirette Allah da merhamet eder.
3. Allah'ın merhametinden mahrum kalmak istemiyorsak, katı kalpli olunmamalıdır.

25 Riyâzû's-Sâlihîn, Hadis No: 895 (Müslim, İmân 93. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 131; Tirmizî, İsti'zân 1; İbni Mâce, Mukaddime 6, Edeb 11)

26. HADİS

MÜSLÜMANIN SORUMLULUĞU

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ: رَدُّ السَّلَامِ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ،
وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ، وَإِجَابَةُ الدَّعْوَةِ، وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Müslümanın, Müslüman üzerindeki hakkı beştir: Selâm almak, hasta ziyaret etmek, cenâzenin arkasından yürümek, davete icâbet etmek ve aksırana “yerhamükallah” demek.”²⁶

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Selam verenin selamını almaliyiz.
2. Hz. Peygamber hasta ziyaretini ve cenazeye katılmayı teşvik etmiştir.
3. Arkadaş, akraba ve diğer yakınlarımızın davetlerine katilmaliyiz. Böylece onları sevindirmiş oluruz.
4. Aksırana “çok yaşa!” demek yerine, “yerhamükallah” (Allah sana merhamet etsin) demeliyiz.

27. HADİS

KUR'AN OKUMA VE OKUTMANIN FAZİLETİ

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ »

Hadisin Türkçesi

Osmân İbni Affân radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğreteninizdir.”²⁷

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Kur'an'ı öğrenen ve öğreten kimse ümmetin (insanların) en hayırlıları arasında yer alır.
2. Kur'an'ı öğrenmek ve öğretmekle ilk kastedilen, onun tilâvetini öğrenip öğretmektir.
3. Kur'an ilmine sahip olmak kişinin faziletini artırır.
4. Hayat tarzı haline getirilen Kur'an bilgisi, dinde övülen en üstün bilgidir.
5. Her Müslüman Kur'an öğretimi ve eğitime gereken değeri vermelidir.
6. Kur'an'ı Kerim'i okumayı öğrenmek, Müslümanın sorumluluklarından biridir.
7. Kur'an'ı Kerim'i öğrenmekle yetinmemeli, başkalarına da öğretmeliyiz.

27 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 995 (Buhârî, Fezâilü'l-Kur'ân 21. Ayrıca bk. Ebû Dâvud, Salât 349; Tirmizî, Fezâilü'l-Kur'ân 15; İbni Mâce, Mukaddime 16)

28. HADİS

KUR'ÂN OKUMANIN SEVABI

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ
أَمْثَلِهَا ...»

Hadisin Türkçesi

İbni Mes'ûd radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Kim Kur’ân-ı Kerîm’den bir harf okursa, onun için bir iyilik sevabı vardır. Her bir iyiliğin karşılığı da on sevaptır. ...”²⁸

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Kur’an okumak en faziletli amellerden biridir.
2. Kur’an okuyan bir mümine her bir harf karşılığında bir hasene, her haseneye de en az on misli sevap vardır.
3. Müminler, Kur’an okumayı düzenli bir ibadet haline getirmeye özen göstermelidir.

29. HADİS

İSLAM'IN ŞARTLARI

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا
رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ
رَمَضَانَ»

Hadisin Türkçesi

İbni Ömer radiyallahu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“İslâm beş temel üzerine kurulmuştur: Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın Resulü olduğuna şahitlik etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekâtı hakkıyla vermek, Allah’ın evi Kâbe’yi hacctmek ve Ramazan orucunu tutmak.”²⁹

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İslâm'ın şartlarını kabul etmek, mümin olmanın bir gereğidir.
2. İslâm'ın şartlarından herhangi birini yerine getirmemek büyük günahtır.
3. Hadiste sayılan şartlar, İslâm'ın temel esasları olup, İslâm sadece bunlardan ibaret değildir.

30. HADİS

NAMAZ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسِبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah salallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Kıyamet gününde kulun hesaba çekileceği ilk ameli onun namazıdır...” ³⁰

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Allah katında hesabı sorulacak ilk ameller, "hukûkullah" dediğimiz, hesabı sadece Allah'a ait olan ibadet ve tâatlerimizdir.
2. Hesabı ilk sorulacak amel, beş vakit farz namazdır.
3. İnsanlar, kıyamet gününde bütün yaptıklarından hesaba çekilecektir.

30 Riyâzû's-Sâlihîn, Hadis No: 1083 (Tirmizî, Mevâkit 188. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Salât 149; Nesâî, Salât 9; İbnî Mâce, İkâmet 202)

31. HADİS

ŞEHİTLER BAĞIŞLANMIŞTIR

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ :
« يَغْفِرُ اللَّهُ لِلشَّهِيدِ كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا الدِّينَ »

Hadisin Türkçesi

Abdullah İbni Amr İbni Âs radiyallahu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Allah, şehidin kul borcu dışındaki bütün günahlarını bağışlar."³¹

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. İman ve cihat, dinin birbirinden ayrı düşünülmemesi gereken iki temel esası ve en faziletli ameldir.
2. Cihat esnasında sabretmek, ecrini (karşılığını) sadece Allah'tan beklemek suretiyle ihlasla (samimi) hareket etmek, düşmana karşı sırt çevirmeyip karşı durmak suretiyle şehit olan kimse bu dünyada en üstün makama, cennette de en üstün dereceye ulaşır.
3. Şehitlik, kul hakkı dışındaki bütün günahları affettirir (kefarettir).

32. HADİS

PEYGAMBERİMİZ'E SALAVAT GETİRMEK

عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«أَوَّلَى النَّاسِ بِِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ عَلَيَّ صَلَاةً»

Hadisin Türkçesi

İbni Mes'ûd radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Kıyâmet gününde insanların bana en yakın olanları, bana en çok salât ü selâm getirenleridir.”³²

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Hz. Peygamber'e âhirette en yakın, şefaatine en lâıyk kimseler, ona en çok salavat getirenlerdir.
2. Salavat; Peygamber Efendimiz'e dua etmek, O'nu sevmek ve O'na uy-maktır.
3. İnsan bu bulunmaz fırsatı kaçırmamak için ona her zaman salâtü selâm getirmeye çalışmalıdır.
4. Peygamberimize salavat getirmenin bir ifadesi de “Allahümme salli ala seyyidina Muhammed'in ve ala âli Muhammed” demektir.
5. Salavat duaları da (Salli ve Barik duaları da) peygamberimize ve İb-rahim peygambere Salat-ü Selam'ın getirmenin bir başka ifadesidir.

33. HADİS

ALLAH'İ ANMA: ZİKİR

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ:
«مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُهُ ، مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ »

Hadisin Türkçesi

Ebû Mûsâ el-Eş'arî radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Rabbini zikredenle etmeyenin farkı, diriyle ölünün farkı gibidir.”³³

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Allah'ı anıp zikretmeyen bir kalp ölü bir organ gibidir.
2. Evlerimizi de orada Kur'an okuyup namaz kılarak ve Cenâb-ı Hakk'ı zikrederek şenlendirmeliyiz. Aksi halde, Efendimiz'in buyurduğu gibi evlerimizin mezarlıktan farkı kalmaz.

34. HADİS

DUA İBADETTİR

عَنِ الثَّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ ، قَالَ:
«الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ»

Hadisin Türkçesi

Nu'mân İbni Beşîr radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Dua, ibadettir.”³⁴

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Dua etmek de bir ibadettir.
2. İnsan bu önemli ibadeti fırsat buldukça yapmalıdır.

34 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1468 (Ebû Dâvûd, Vitir 23; Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân 3, 41, Daavât 1. Ayrıca bk. İbni Mâce, Duâ 1)

35. HADİS

İMANI KORUMA GAYRETİ

عَنْ شَهْرِ بْنِ حَوْشَبٍ قَالَتْ لَأُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا،
كَانَ أَكْثَرُ دُعَاءِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ، ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ»

Hadisin Türkçesi

Şehr İbni Havşeb, Ümmü Seleme annemiz radiyallahu anhâ'dan bildirdiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem çokça: **"Ey kalpleri halden hale çeviren Allah'ım! Benim kalbimi dininden ayırma!"** diye dua ederdi.³⁵

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Allah Teâlâ kalpleri dilediği yöne çevirebildiği için O'ndan kalbimizi kendi dininden ayırmamasını niyâz (dua) etmeliyiz.
2. İşler sonuçlarına göre değerlendirilir. Hiç kimse âkıbetinden (sonundan) emin olmamalı, bu hususta Cenâb-ı Mevlâ'nın yardımını istemelidir.

35 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1492 (Tirmizî, Kader 7, Daavât 90, 124. Ayrıca bk. Ahmed İbni Hanbel, Müsned, IV, 182, VI, 91, 251, 294, 302, 315)

36. HADİS

DİN KARDEŞİNE DUA ETME

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ:
« دَعْوَةُ الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ مُسْتَجَابَةٌ ... »

Hadisin Türkçesi

Ebü'd-Derdâ radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyururdu:

“Bir Müslümanın, yanında bulunmayan din kardeşine yapacağı dua kabul olunur. ...”³⁶

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslümanlar birbirleri için dua etmelidir.
2. Yanımızda, birbirimiz için yapacağımız duaya “âmin” diyecek ve birbirimiz için istediğimiz şeylerin aynısının bize de verilmesini temenni edecek melekler vardır.

37. HADİS

ALLAH EN YÜCEDİR!

عَنْ ثَوْبَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ، اسْتَغْفَرَ اللَّهَ ثَلَاثًا وَقَالَ :
« اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ ، وَمِنْكَ السَّلَامُ ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْاِكْرَامِ »

Hadisin Türkçesi

Sevbân radiyallahu anh şöyle dedi: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, selâm verip namazdan çıkınca üç defa istiğfâr eder (af diler) ve **“Allahım selâm sensin. Selâmet ve esenlik sendendir. Ey azamet (yücelik) ve kerem (cömertlik) sahibi Allah’ım, sen hayır ve bereketi çok olan-sın”** derdi.³⁷

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Namazdan sonra istiğfâr etmek, yapılan o ibadetin, kusuruyla birlikte kabul edilmesini Allah’tan istemektir.
2. Selâm vererek namazdan çıkınca “Allâhümme ente’s-selâm” zikri okunmalıdır.
3. Allah; yüce, cömert ve ikram sahibidir.

37 Riyâzû’s-Sâlihîn, Hadis No: 1880 (Müslim, Mesâcid 135. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Vitir 25; Tirmizî, Salât 108; Nesâî, Sehv 81, 82; İbni Mâce, İkâme 32)

38. HADİS

İNSANLARI AŞAĞILAMAMAK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
« بِحَسَبِ أَمْرِي مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ »

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Müslüman kardeşini hor görmesi kişiye kötülük olarak yeter."³⁸

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslümanı hor ve hakir görmek, küçümsemek, aşağılamak, kötü bir davranıştır, büyük günahtır.
2. Kibir (büyüklenme), hakkı tanımamak ve insanları küçümsemektir. Kibir, Allah'ın (c.c) sevmediği bir davranıştır.
3. Müslümanı küçük görme, kibirden ileri gelir, bunlar da kişiye şer ve kötülük olarak yeter.
4. Müslümanı inancından dolayı küçümsemek ise, ancak kâfirlere göre bir iştir.

38 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1578 (Müslim, Birr 32. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 35; Tirmizî, Birr 18; İbni Mâce, Zühed 23)

39. HADİS

HİLE YAPMAMAK

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«...مَنْ غَشَّنَا، فَلَيْسَ مِنَّا»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sal-lallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:
"... Bizi aldatan, bizden değildir."³⁹

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Hile yapmak ve aldatmak, Müslümana yakışan bir davranış değildir.
2. Hile yapmak ve aldatmak, Müslümanlar arasında güven, sevgi ve saygı azalmasına sebep olur.

39 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1583 (Müslim, İmân 164, Fiten 16. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Büyü 50; Tirmizî, Büyü 72; İbni Mâce, Ticârât 36)

40. HADİS

KÜSKÜNLERİN BARIŞMASI

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
« لَا يَحِلُّ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَهْجُرَ مُؤْمِنًا فَوْقَ ثَلَاثٍ »

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Bir müminin, din kardeşini üç günden fazla terkedip küs durması helâl değildir."³⁸

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Müslümanın Müslümanla üç günden fazla küs ve dargın durması câiz (uygun) değildir.
2. Üç günlük süreden sonra ilk selâmı veren ve alan barışma ve selâm sevabına ortak olurlar. Selâmı almayan bütün sorumluluğu yüklenir. Selâm veren ise, küs durma vebâlinden (sorumluğundan) kurtulur.
3. Dinimiz, Müslümanların barışık olduklarında da dargınlıklarında da birbirleriyle kardeş olduklarını unutmamalarını ön görmekte, tavsiye etmektedir.

40 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1596 (Buhârî, Edeb 62, İsti'zân 9; Müslim, Birr 23, 25, 26. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 47; Tirmizî, Birr 21, 24; İbni Mâce, Mukaddime 7)

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İmam Hatip Ortaokulları

**Kırk Hadis
Etkinlikleri
&
Yarışmaları**

**Peygamberimizden
Hayat Ölçüleri**

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

"Bizden bir şey işitip, onu aynen işittiği gibi başkalarına ulaştıran kimsenin Allah yüzünü ağartsın..."

(Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1392; Tirmîzî, İlim, 7)

Ayrıntılı Bilgi: Okul Müdürlüğü & Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

**#KırkHadis #PeygamberimizdenHayatÖlçüleri #HO
#İmamHatipOrtaokulu #DÖGM #DinÖğretimiGenelMüdürlüğü**

**Millî Eğitim Bakanlığı
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü**

MEB Beşevler Kampüsü F Blok Yenimahalle/ ANKARA

Telefon: 0 (312) 413 35 35

Belgegeçer: 0 (312) 223 85 76

Web: <http://dogm.meb.gov.tr/>

e-posta: dogm@meb.gov.tr